

Ook veehouders die een topbedrijf hebben verwaarlozen hun dieren

'Niet alleen mensenschuwe boeren'

Sloddervossen, harteloze types en dierenbeulen. Zo worden veehouders die hun dieren verminderde zorg geven vaak getypeerd. Helène Roele en Henk Kortierink van het Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren „Het stereotype beeld is dat van de mensschuwe boer, waar de dieren onder de stront zitten. Maar meestal zijn het ondernemers waar je het absoluut niet van verwacht.”

Helène Roele en Henk Kortierink: „Het opstarten van een begeleidingstraject is zwaar. Maar als je resultaten gaat boeken, krijg je er veel voldoening van.”

Tekst: Harrie Hoitink
Beeld: Ruid Ploeg

Een veehouder die zijn dieren verminderde zorg geeft, kan dit lang verborgen houden. Op een bepaald moment zien familie, buren of erfbetreders als de dierenarts en de voerleverancier echter dat het 'minder' gaat. Wanneer ze het beste met de veehouder én zijn dieren voor hebben, nemen ze contact op met het Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren omdat de specialisten van het loket de problemen achter de verminderde zorg helpen oplossen.

Preventieteam

Wanneer een melding binnenkomt bij het Vertrouwensloket, wordt deze door ervaren specialisten beoordeeld. Is de situatie niet helemaal duidelijk, dan gaat er een preventieteam bestaande uit een dierenarts en een bedrijfseconomisch adviseur naar de veehouder. De dierenarts beoordeelt de situatie en zoekt samen met de bedrijfsadviseur naar een oplossing. Het preventieteam voorkomt vooral dat de situatie erger wordt en zorgt dat er maat-

regelen worden genomen die de situatie met het vee verbeteren.

Begeleidingsteam

Blijkt uit de melding dat er sprake is van een psychosociaal probleem of staat het bedrijf al bekend vanwege verminderde zorg voor de dieren, dan kan de ondernemer bezoek krijgen van een begeleidingsteam. Zo'n team bestaat uit een bedrijfseconomisch adviseur en een sociaal-maatschappelijk werker. Het begeleidingsteam heeft als missie om de veehouder weer naar een normale bedrijfssituatie te begeleiden.

Henk Kortierink en Helène Roele zijn twee adviseurs die als begeleidingsteam regelmatig samen bedrijven bezoeken waar verminderde zorg voor de dieren als gevolg van psychische problemen een serieus punt van zorg is.

Henk is psycholoog en gespecialiseerd in de agrarische sector, Helène is bedrijfseconomisch adviseur en daarnaast ook al vele jaren ondernemerscoach. Samen met de betrokkenen zoeken ze naar wegen om de bedrijfsvoering weer normaal te krijgen en de zorg voor de dieren te verbe-

teren. „En dat is niet eenvoudig”, benadrukt Helène. „Want je moet flink wat drempels overwinnen. Allereerst de argwaan bij de veehouder. Wie heeft er geklikt? Dan de herkenning van het probleem: met mij is niets aan de hand, hier is alles normaal. En dan moet je de benen weer onder het lijf zien te krijgen.”

Wat zijn het eigenlijk voor veehouders die hun dieren verminderde zorg geven?

Helène Roele: „Het stereotype beeld is dat van de mensschuwe boer, waar de dieren onder de stront zitten. Maar meestal zijn het ondernemers waar je het absoluut niet van verwacht. Onder de veehouders zitten zelfs ondernemers die een topbedrijf hebben, maar psychisch vastlopen en daardoor hun dieren verwaarlozen. Elke veehouder kan in een situatie terecht komen, waarbij hij zijn dieren verminderde zorg geeft.”

Wat gaat er mis waardoor de problemen ontstaan?

Henk Kortierink: „Aan de psychische problemen kunnen tal van oorzaken ten grondslag liggen. Financiële, relationele of gezinsproblemen bijvoorbeeld, maar ook ziekte, sterfte of een te hoge werkdruk. Gevolg van de problemen is, dat de veehouder zich niet meer kan focussen. Hij verliest het inzicht dat nodig is voor een normale bedrijfsvoering. De veehouder komt in een negatieve spiraal terecht. Het gaat steeds slechter met het bedrijf, de psychische problemen worden groter en groter. Uiteindelijk komt de zorg voor de dieren in het gedrang. Vergelijk het met mensen die een burn-out krijgen: je staat geparkeerd, kunt niets meer...”

Doet de omgeving van de veehouder in zo'n geval niets?

Helène Roele: „Dat is een lastige. De verminderde zorg voor de dieren gebeurt niet van de ene op de andere dag, maar sluipt er langzaam in. Veel ondernemers weten de verminderde zorg lang verborgen te houden. Ze laten niemand in de stal en zeggen afspraken met dierenartsen en voorlichters af. Komt de verminderde zorg uiteindelijk uit, dan is het vaak al flink fout.”

Jullie zitten bij de veehouder aan tafel. En dan?

Henk Kortierink: „Onze eerste prioriteit is de verminderde zorg voor de dieren te stoppen. Er moet weer normaal gemolken, gevoerd en verzorgd worden. Tijdens het eerste gesprek met de veehouder kijken we waar het in de bedrijfsvoering en de verzorging van de dieren concreet mis gaat. Hebben we het lek boven, dan krijgt de veehouder een heel concrete opdracht van ons: dat en dat moet er nu direct gebeuren om de zorg voor de dieren weer normaal te krijgen. Moet daar mankracht voor worden ingevlogen, dan krijgt de veehouder van ons de opdracht om dat regelen.”

Het bedrijf komt weer aan het draaien, maar de oorzaak is niet weggenomen...

Helène Roele: „Nadat de zorg voor de dieren is geregeld, focussen we ons op oorzaak van de problemen en het vinden van een oplossing. We maken een bedrijfseconomische analyse en gaan gesprekken met de veehouder aan. Waar wringt de schoen, wat zijn oplossingen voor de problemen? Bij het zoeken van een oplossing schakelen we ook vaak de vaste adviseurs van het bedrijf

in. Zij kennen de ondernemer en het bedrijf en kunnen heel gericht structureel adviseren. Daarbij proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij het netwerk van de ondernemer of helpen we om een netwerk op te zetten.”

En de psychologische problemen?

Henk Kortierink: „Dat traject starten we gelijk met het bedrijfseconomische op. Vaak loopt dit wel een tijd langer. Probleem waar we namelijk tegenaan lopen, is dat de reguliere hulpverlening weinig kennis heeft van de agrarische sector. Een boer kan de boel niet een week de boel laten. Daar moet je je als hulpverlener van bewust zijn. Een veehouder is gebaat bij een in de agrarische sector gespecialiseerde psycholoog. Dat kan één van ons beiden zijn, maar ook een collega.”

Jullie worden ook ingeschakeld door de NVWA

Helène Roele: „Behalve van familie, kennissen en erfbetreders krijgen we ook meldingen binnen van de NVWA. Zij hebben ingegrepen op een bedrijf waar dierverwaarlozing is gemeld. Om herhaling hiervan te voorkomen, is het zaak dat zo'n bedrijf goed wordt begeleid. Als gespecialiseerd begeleidingsteam nemen wij die taak vervolgens op ons.”

Het Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren is overdag bereikbaar via het mobiele nummer 06-22435757. Meldingen worden altijd vertrouwelijk behandeld. Het Vertrouwensloket wordt voor de helft gefinancierd door de sector en voor de andere helft door het ministerie van EZ. Meer informatie: www.vertrouwensloketwelzijnlandbouwhuisdieren.nl.

OVER KORTIERINK EN ROELE

Over Henk Kortierink

Hij ging na een studie maatschappelijk werk aan de slag bij een gemeente en GGZ-instelling en werd na een psychologische studie docent op een hogeschool. Henk begeleidde ten tijde van de MKZ en Q-koorts veehouders met psychische problemen. Naast zijn werk voor het Vertrouwensloket is hij actief als mediator en hulpverlener.

Over Helène Roele

Helène volgde een opleiding aan de HAS en ging aan de slag bij het CLM (Centrum Landbouw en Milieu). Dertig jaar geleden kwam ze als voorlichter in dienst bij de CBTB in Flevoland. Ze volgde een opleiding tot ondernemerscoach en psychologie. Ook is ze mediator.